

เทศน์รับผ้าป่าช่วยชาติ ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๓

ใจมืดดำเพราะอำนาจของกิเลส

วันนี้เป็นวันมหามงคลในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งมีท่าน รศ. ดร. นริศร์ ชัยสูตร อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผศ. สมชาย วิริยะยุทธกร รองอธิการบดี ฝ่ายปฏิบัติการศูนย์รังสิต เป็นประธานของพี่น้องทั้งหลายวันนี้ เกี่ยวกับเรื่องการช่วยชาติบ้านเมืองของเรา ต้องได้ช่วยกัน เพราะมนุษย์เราเป็นสัตว์หมู่ ไม่ใช่สัตว์อยู่ตัวเดียวก็ได้สบาย ๆ เหมือนพวกแมว เป็นต้น แมวเขาอยู่สบายของเขา เขาไม่ต้องหาพวกหาหมู่หาคณะมายุ่งเหยิงวุ่นวายอะไรแหละ แต่สำหรับมนุษย์นั้นอยู่ที่ไหนต้องมีหมู่มีเพื่อน อยู่ในป่าในเขาก็มียุหมู่มีเพื่อน ไปที่ไหนมีหมู่มีเพื่อน จึงเรียกว่าสัตว์หมู่ คืออยู่คนเดียวไม่ได้

เมื่อเป็นเช่นนั้นเรื่องความเกี่ยวข้องกันในเรื่องความสุข ความทุกข์ ความมี ความจน จึงต้องมีทั่วหน้ากัน ที่ต่างคนต่างต้องชวนช่วยช่วยเหลือกัน ซึ่งเวลานี้ชาติไทยของเรา รู้สึกว่าเอนเอียง ไม่เป็นที่แน่ใจต่อความเจริญรุ่งเรือง จึงต้องได้ช่วยกันพยายามทะนุบำรุงด้วยการบริจาคทานโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น บริจาคทองคำบ้าง ดอลลาร์บ้าง เงินสดบ้าง เพื่อหนุนเข้าไป เฉพาะอย่างยิ่งเข้าสู่คลังหลวงของเรา ซึ่งเป็นหัวใจของชาติไทยทั้งชาติในชื่อว่าคลังหลวง ได้แก่สมบัติที่เป็นมรดกของบรรพบุรุษเรา นับตั้งแต่ปู่ย่าตายาย เรื่อยมาจนกระทั่งบัดนี้ เรียกว่าเป็นสมบัติกลาง

ชีวิตจิตใจของพี่น้องชาวไทยเราทุก ๆ คน มีความเกี่ยวข้องและความเป็นเจ้าของทั่วหน้ากันหมด เมื่อคลังหลวงของเรามีความบกพร่องลงไปมากน้อย ก็กระเทือนถึงพี่น้องชาวไทยเกี่ยวกับเรื่องความทุกข์ความลำบากลำบาก จึงต้องได้อุตสาหะพยายามช่วยกันทะนุบำรุงส่งเสริมเข้าไปเรื่อย ๆ เช่น พี่น้องทั้งหลายบริจาคทาน จะเป็นทองคำ ดอลลาร์ เงินสด นี้เรียกว่าช่วยหนุนชาติไทยของเราทั้งนั้น ทั้งเข้าสู่คลังหลวงทั้งเป็นสมบัติหมุนเวียนช่วยสถานที่ต่าง ๆ เช่น เงินสดนี้ส่วนมากออกเป็นเงินหมุนเวียนช่วยตามสถานที่ที่จำเป็น คนทุกข์คนจน สถานสงเคราะห์ โรงร่ำโรงเรียน โรงพยาบาล ที่ราชการต่าง ๆ เหล่านี้ต้องอาศัยเงินหมุนเวียนเหล่านี้ไปสนับสนุน นี่ก็เรียกว่าช่วยชาติไทยของเราประการหนึ่ง

สำหรับดอลลาร์กับทองคำก็เพื่อเข้าสู่คลังหลวง อันเป็นแกนสำคัญแห่งชีวิตจิตใจของชาวไทยเรา ให้มีความแน่นหนามั่นคงอยู่เสมอไป เช่นเดียวกับทางบรรพบุรุษท่านพาทะนุบำรุงและรักษามา เราก็รักษามรดกของท่านไว้ ด้วยการบำรุงรักษาแล้วส่ง

เสริมให้มีมากขึ้น ไม่ควรเข้าไปแต่ต้องทำลายจุดใหญ่คือหัวใจประชาชนทั้งประเทศ อยู่ในคลังหลวงนี้หมด ด้วยเหตุนี้จึงต้องได้รักสงวนกัน เมื่อมีเหตุการณ์อันใดที่ไม่ดีงาม เข้ามาเกี่ยวข้องกับสมบัติของนี้ เราต้องได้ช่วยกันกำจัดปิดเป่า ไม่ให้เข้ามาแต่ต้องทำลายได้ ซึ่งเช่นเดียวกับการทำลายชีวิตจิตใจของพี่น้องชาวไทยกันทั้งประเทศนั้นแล จึงต้องได้ช่วยกันทะนุบำรุงรักษา

สมบัติก่อนนี้เป็นสมบัติอันยิ่งใหญ่ เป็นแกนเป็นชีวิตจิตใจของพี่น้องชาวไทย เรา ส่วนใดที่จะขาดตกบกพร่องไปบ้างก็เป็นธรรมดา แต่ส่วนใหญ่คือคลังหลวงนี้เป็นจุดสำคัญ หากไม่ใช่เหตุการณ์จำเป็นจริง ๆ จะไม่นำออกไปใช้ การเก็บไว้ทั้งนี้ ก็ไม่ได้หมายความว่าเก็บไว้แบบขนซุงทั้งท่อน ไม่นำออกไปทำประโยชน์อันใดเลยทั้ง ๆ ที่มีความจำเป็นรอบด้าน แต่ก็ต้องใช้ในเวลาจำเป็น จึงไม่ได้เก็บไว้เฉย ๆ แม้ที่ยังไม่ได้นำออกไปใช้ก็เป็นความอบอุ่นต่อชาติไทยของเราทั้งชาตินั้นแล นี่ก็เป็นประโยชน์อันหนึ่งที่ทำให้ชาติไทยของเรามีหลักประกันตัว มีเครดิต มีศักดิ์ศรีดีงามอยู่กับสมบัติของนี้

แม้จะมีการซื้อการขาย การลงทุนจากประเทศต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องลงทุนในประเทศไทยของเรา เขาก็มองเห็นเงินก้อนนี้เป็นเครื่องประกันตัวของชาติไทยอยู่แล้ว เขาจึงมาติดต่อซื้อขายหรือมาลงทุน หากว่าสมบัติก่อนนี้ได้หลุดลอยไปจากเมืองไทยของเราแล้ว ก็จะไม่มีการมาติดต่อซื้อขาย การลงทุนต่าง ๆ จะหายเงียบไปเลย เมืองไทยกลายเป็นเมืองร้างขึ้นมา ทั้ง ๆ ที่มีคนอยู่จำนวนตั้ง ๖๒ ล้านกว่าคน เพราะฉะนั้นสมบัติก่อนนี้จึงเป็นสมบัติอันยิ่งใหญ่ในหัวใจของพี่น้องชาวไทยเราทุก ๆ คน และพี่น้องชาวไทยทุก ๆ คนเป็นเจ้าของด้วยกันทั้งนั้น ที่จะบำรุงรักษาสมบัติก่อนนี้ไม่ให้รั่วไหลแตกซิมไปที่ไหน

เมื่อเป็นเช่นนั้นจึงต้องได้พยายามชวนช่วยกัน ที่จะเข้าสู่คลังหลวงนี้ให้มีความแน่นหนามั่นคงเข้าไป เช่นทองคำได้เท่าไรขนเข้าที่ตรงนั้นหมด เพื่อเป็นพื้นฐานอันสำคัญแก่ชาติไทยของเรา เวลานี้ทองคำที่หลวงตาได้เป็นผู้นำพาพี่น้องทั้งหลายบริจาคในที่ต่าง ๆ ได้นำมาฝากไว้ในคลังหลวงนั้นแล้ว ๑,๐๓๗ กิโลกรัม มาตรการนี้ก็กำหนดเอาไว้ว่าอย่างน้อย ๑,๐๐๐ กิโลกรัม หลอมเมื่อวานนี้รู้สึกว่าได้ทองคำก่อนหลอมเป็นจำนวน ๑,๐๒๐ หรือ ๓๐ กว่ากิโลกรัมนี้แหละ ซึ่งกำลังหลอมเมื่อวานนี้ นี้ก็ได้ฝากไว้ที่คลังหลวงก่อน จนกว่าเหตุการ์ณเป็นปกติดีงาม สะดวกแก่การที่จะมอบ ทั้งทองคำทั้งดอลลาร์ เราถึงจะมอบในเวลานั้น

สำหรับเวลานี้ยังไม่แน่นอน ยังคาราคาซังเรื่องเหตุเรื่องผลที่ขัดที่แย้งกันอยู่ แล้วก็เกี่ยวกับเรื่องทางรัฐบาลกับทางพี่น้องชาวไทยเรา ซึ่งต่างคนต่างวิ่งเต้นชวนช่วย

หาสมบัติมาเข้าสู่คลังหลวง แต่เวลานี้ที่ทราบได้ชัดเจนก็คือ ตอนที่หลวงตามา กรุงเทพฯ คราวที่แล้วนี้ ได้สืบได้เสาะเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องการเงินเหล่านี้ ว่าได้เข้าสู่คลังหลวงตามความมุ่งหมายหรือไม่ ทราบว่ายังอยู่ข้างถุงของคลังหลวง จึงให้เกิดเหตุขึ้นมา โดยที่หลวงตาได้ทักท้วงในสิ่งเหล่านี้ เวลานี้กำลังพิจารณาในจุดนี้อยู่

ความมุ่งหมายนั้นก็ถือว่า สมบัติเหล่านี้จะต้องเข้าสู่คลังหลวงอันเป็นของคู่ควรกันกับสมบัติพี่น้องชาวไทย ตั้งแต่วงศ์กษัตริย์ลงมา จะได้นำสมบัติเหล่านี้เข้าสู่คลังหลวง เรียกว่าเป็นของคู่ควรกันอย่างยิ่ง การกีดการขวางหรือการปิดออกนอกคลังหลวงนี้ เป็นเสี้ยนเป็นหนาม เป็นอันตรายต่อชาติไทยของเรา ประหนึ่งว่าดูหมิ่นพระบรมเดชานุภาพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเราได้ พร้อมทั้งประชาชนทั่วประเทศไทย หากว่าสิ่งนี้ได้ปลิกได้แฉะออกจากจุดหมาย ซึ่งเป็นของคู่ควรกันคือคลังหลวงเสียเท่านั้น ด้วยเหตุนี้จึงต้องได้พิจารณากันอย่างหนักแน่น กำลังปรึกษาหารือกันกับทางรัฐบาล ทางฝ่ายประชาชนก็มีหลวงตาเป็นผู้นำ กำลังพิจารณากันในจุดนี้ ยังไม่ได้ลงจุดที่ต้องการ จึงได้เรียนให้พี่น้องทั้งหลายทราบ

แม้ทองคำที่หลอมคราวนี้ก็จะนำไปฝากไว้ ส่วนที่มอบผิดพลาดไป กลายเป็นข้าวนอกรา ปลายนอกรุ่นนอกแห เป็นคนจัญทาล เป็นสมบัติของคนจัญทาลอนาถาไป กลายเป็นอยู่ที่นอกถุงแห่งคลังหลวงนั้น ยังไม่ลงกันได้เวลานี้ จึงต้องได้พิจารณาจุดนี้ให้เป็นที่แน่ใจก่อน เมื่อได้ปรึกษาหารือกับทั้งฝ่ายรัฐบาลและพี่น้องชาวไทยกัน เห็นพ้องต้องกันเมื่อไรแล้ว เราถึงจะได้ลงให้ถูกตามจุดที่หมายดังที่ได้ตั้งไว้แล้วตั้งแต่ต้นทางมา

กรุณาพี่น้องทั้งหลายทราบไว้ว่า สมบัติของเราที่หลวงตาได้ประกาศให้พี่น้องทั้งหลายทราบเมื่อปีกลายนี้ว่า ได้มอบเข้าสู่คลังหลวงแล้วนั้น เป็นความผิดพลาด เราก็พูดตรง ๆ เพราะเป็นภาษาของธรรม เป็นภาษาของพระ จะให้พูดนอกเหนือไปจากนี้ไม่ได้ เราก็บอกตรง ๆ เลยเมื่อเราทราบภายหลังว่าผิดพลาดไป ไม่เข้าตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการก็บอกชัด ๆ ว่า เราถูกตัดมาจากคลังหลวงหรือธนาคารแห่งชาติไทยของเราก็ได้ นี่ได้พูดออกมาแล้ว เวลานี้พอรู้สึกตัวว่าไม่เข้าสู่จุดแล้ว จึงได้พลิกแพลงจะกำลังแก้ไขกันอยู่เวลานี้ จะให้เข้าสู่จุดนี้โดยถ่ายเดียวเท่านั้น เพราะเป็นของคู่ควรกันกับสมบัติพี่น้องทั้งหลายทั่วประเทศไทย นับตั้งแต่วงศ์กษัตริย์ลงมาได้ทรงบริจาคสมบัติเงินทองเข้าร่วมกับพี่น้องทั้งหลาย เวลานี้ยังตกค้างอยู่นอกกำแพงคลังหลวง ไม่สมควรอย่างยิ่ง จึงต้องได้พิจารณาเน้นหนักลงจุดนี้ให้มากกว่าจุดอื่น

เพราะการกีดการขวางการกันกันไว้นี้ พลิกแพลงเปลี่ยนแปลงไปหลายแสนพัน คมนั้น เป็นภัยต่อชาติไทยอย่างยิ่ง นับแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวลงมา เพราะเหตุใด เพราะสมบัติเหล่านี้เป็นสมบัติเนื่องมาจากวงศ์กษัตริย์ได้ร่วมกันบริจาคมา

แล้ว เหตุใดจึงไปถูกขับไล่ออกไปนอกวงศักรีย คำนวนอกวงศักรียคือหัวใจแห่งชาติได้แก่คลังหลวงของเรา มีพระมหากษัตริย์เป็นผู้ทรงคุ้มครองสมบัติทั้งหลายเหล่านี้ เมื่อสมบัติที่ได้มาจากพี่น้องทั้งหลายทั่วประเทศไทยจะนำเข้าสู่คลังหลวงนี้ จึงเป็นของคู่ควรกันอย่างยิ่ง ทำไมจึงถูกขับไล่ออกไป จึงเกิดเป็นปัญหายุ่งยากขึ้นมาเวลานี้ นี่กำลังพิจารณากันอย่างหนักหน่วง

หากสมบัติเหล่านี้ไม่ได้เข้าสู่คลังหลวงหนึ่ง และสมบัติคือคลังหลวงนี้ที่รักษามาไว้ตั้งแต่ปู่ตายายบรรพบุรุษของเรา ได้ถูกทำลายหรือกอบโกยไปในสถานที่ใด เรื่องใหญ่โตจะต้องเกิดขึ้นในเมืองไทยโดยไม่อาจสงสัย เพราะพี่น้องชาวไทยเราทุก ๆ คนเป็นเจ้าของแห่งสมบัติเหล่านี้ นับแต่พระมหากษัตริย์ลงมา จึงเป็นเรื่องใหญ่โตมากที่สุดที่ผู้ใดจะมาล่วงล้ำเอาอย่างสะดวกสบาย กลืนไปกินไปเฉย ๆ นั้นจึงเป็นไปได้ว่่างั้นเลย เพราะเมืองไทยเราเป็นเมืองมนุษย์ ไม่ใช่เมืองสัตว์ เมืองเปรต เมืองผี ที่จะไม่รู้จักรักษาสมบัติแห่งชาติของตน จึงต้องมีการปกป้องกันอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย เพราะสมบัติเหล่านี้กระจายไปหมดทั่วประเทศไทย

ผู้รักษาก็นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวลงมา จนกระทั่งถึงทหารตำรวจ ประชาชนทั่วหน้ากันในแดนไทยนี้ เป็นเจ้าของสมบัติเหล่านี้ทั้งนั้น เมื่อหากถูกล่วงล้ำเข้ามาเมื่อไรแล้ว เจ้าของเหล่านี้จะนอนตัวแข็งอยู่ไม่ได้ จะต้องออกต่อต้าน จะเป็นวิธีการใดแล้วแต่เหตุการณ์ที่จะเข้ามารุกล้ำหนักเบาเล็กน้อยเพียงไร หากเรื่องราวนี้สงบลงไป เหตุการณ์ทั้งหลายที่กำลังยุ่งเหยิงวุ่นวายก่อตั้งขึ้นทุกแห่งทุกหนในเมืองไทยของเราเกี่ยวกับเรื่องนี้ก็จะสงบเอง

การที่เรื่องราวกำลังเริ่มเกิดขึ้นเวลานี้ก็เกี่ยวกับเรื่องสมบัตินี้ เป็นที่ไม่แน่ใจของประชาชนทั้งหลาย อาจจะถูกกลืนถูกกิน ถูกแบบไหนก็ตามจากมหาโจรมหาภัย จึงต้องได้ตั้งหน้าตั้งตาเตรียมพร้อมที่จะรักษาและต่อต้านเหตุการณ์หรือมหาภัยต่าง ๆ ที่เข้ามารุกล้ำในสมบัติแห่งคลังหลวงของเรา เช่นเดียวกับเจ้าของบ้านเขามีสมบัติเล็กน้อยเพียงไร เมื่อถูกโจรผู้ร้ายมาบุกมาโจมตี จะมาปล้นของเขา เขาต้องต่อสู้เต็มกำลังความสามารถ โจรไม่ตาย เจ้าของก็ตาย เจ้าของไม่ตาย โจรก็ตายเท่านั้น เพราะชีวิตของโจรกับชีวิตของเจ้าของสมบัตินั้นมีเท่ากัน แต่ความถูกต้องอำนาจสิทธิ์ขาดอยู่กับเจ้าของสมบัติ มหาโจรไม่มีอำนาจมาจากไหนที่จะทำให้ถูกต้องตามหลักกฎหมายบ้านเมือง

เพราะฉะนั้นสมบัติของนี้จึงเป็นสมบัติอันถูกต้องดีงาม ทั้งทางด้านธรรม ทั้งทางด้านทางโลก ถูกต้องตามกฎหมาย ต้องรักษาไว้ด้วยดีทุกคน อะไรเข้ามาล่วงล้ำก็จะต้องมีการต่อต้าน เช่นเดียวกับโจรผู้ร้ายเข้าไปปล้นบ้านของใครก็ตามนั่นเอง นี่บ้านใหญ่คือสมบัติของใหญ่ได้แก่คลังหลวงแห่งพี่น้องชาวไทยเรา เรียกว่าสมบัติอันใหญ่หลวง พี่

น้องชาวไทยเราจึงเป็นเจ้าของด้วยกันทุกคน ที่จะต้องปกป้องรักษาสมบัติเหล่านี้อย่างเต็มกำลังความสามารถ หัวใจขาดสะบั้นลงไปเลือดทาของสมบัติก็ต้องยอมทาลงไป นี้เรียกว่าสิทธิอำนาจของเจ้าของสมบัติ ต้องรักษากันอย่างนี้ กรุณาทราบไว้โดยหลักธรรม

นี่ละหลักธรรมชาติแห่งธรรมท่านไม่ได้ขัดข้อง สำหรับผู้รักษาสมบัติจะมีการต่อต้านกันกับมหาโจรที่เข้ามาปล้นบ้าน เพราะมหาโจรเป็นฝ่ายผิด เจ้าของสมบัติไม่ได้ผิด เมื่อล่วงล้ำเข้ามาก็ต้องมีการโต้ตอบกัน จะเป็นวิธีการใดก็ตาม นี่ก็มีลักษณะเช่นนั้นเหมือนกัน จึงได้เผด็จให้พี่น้องทั้งหลายได้ทราบว่า หลวงตาเป็นผู้นำพี่น้องทั้งหลาย ก็แนะนำสั่งสอนทางด้านอรรถด้านธรรมเท่านั้น อันใดถูกอันใดผิด เราก็บอกตามแนวทางของธรรม นอกจากนั้นเรื่องของพระไม่เกี่ยว เกี่ยวแต่เรื่องศีลเรื่องธรรมที่ถูกต้องดีงาม ดังที่กล่าวเมื่อสักครู่นี้ว่า เป็นเจ้าของสมบัติ นี่หมายถึงพี่น้องชาวไทยเราเป็นเจ้าของสมบัติในคลังหลวงของเรานี้โดยชอบธรรม การรุกร้าเข้ามาเป็นความผิดของผู้รุกร้า เพราะฉะนั้นผู้เป็นเจ้าของสมบัติจึงต้านทานหรือต่อต้านกันตามสิทธิของตน โดยที่ไม่ผิดจากหลักธรรม เราจึงได้อธิบายให้ฟังอย่างนี้

วันนี้พี่น้องทั้งหลายได้มาพร้อมหน้ากันบริจาคทาน เพื่อนำสมบัติเหล่านี้เข้าสู่คลังหลวงของเรา หลวงตาก็ได้อุตสาห์พาร่างตะเกียงตะกายมาเพื่อต้อนรับพี่น้องทั้งหลาย และให้คติธรรมเป็นเครื่องเตือนใจ คำว่าธรรม ๆ คือ เป็นหลักธรรมชาติซึ่งควรมีประจำใจของเราชาวพุทธ

คำว่าธรรมนั้นคือแก่นแห่งชีวิตจิตใจ ความถูกต้องดีงามทุกสัต์ทุกส่วน ความร่มเย็นเป็นสุขอยู่กับผู้มีธรรมในใจทั้งนั้น ผู้ไม่มีธรรมในใจ จะมีสมบัติเงินทองมากน้อยเพียงไรก็เป็นโมฆะ ๆ ทางด้านจิตใจแห่งผากจากที่พึ่งที่เกาะที่ยึดที่อาศัย อาศัยได้บ้างเพียงภายนอก เงินทองข้าวของตักรามบ้านช่อง มีเท่าไรเราก็อาศัยเพียงวันหนึ่ง ๆ พอชีวิตหาไม่แล้วสิ่งทั้งหลายเหล่านั้นก็เป็นโมฆะไป หลังจากชีวิตของเราสิ้นลงไปเท่านั้น ส่วนคุณงามความดีที่เรียกว่า ธรรม ๆ นี้ ติดแนบกับใจของเราไปตลอดภพตลอดชาติ ไหน ๆ ต้องส่งเสริมเราให้ไปสู่สถานที่ดีคติที่เหมาะสมตลอดไป เพราะฉะนั้นจึงควรมีธรรมภายในใจ

สำหรับชาวพุทธเรารู้สึกว่าห่างเหินธรรมเป็นอย่างมากทุกวันนี้ หลวงตาขอเรียนตรง ๆ ด้วยอรรถด้วยธรรม พูดอย่างตรงไปตรงมา คำว่าชาวพุทธ เมืองไทยทั้งประเทศเกือบจะเรียกว่าเป็นชาวพุทธกันหมด แต่ความประพฤติกิริยาอาการที่แสดงออก มักจะไม่ค่อยมีพุทธ มีธรรม มีสงฆ์ ภายในใจเลย เป็นเรื่องของโลกของกิเลสล้วน ๆ ซึ่งเป็นภัยต่อตนเอง จึงขอให้พี่น้องลูกหลานทั้งหลายนำธรรมนี้ไปปฏิบัติ คือการไป

การมาการประพุดิตัวเกี่ยวข้องกับสังคมนั้นแหละ เพราะมนุษย์เราเป็นสัตว์หมู่สัตว์ พวก ให้ต่างคนต่างรักษาความดีเอาไว้ ความชั่วเป็นความเสียหายอย่าได้พากันทำ

การอบรมตัวเองให้เป็นคนดีนี้ ทางโลกถือว่าเป็นของยาก เพราะโลกนี้เป็นโลกของกิเลส ถ้าจะสร้างคุณงามความดี กิเลสไม่ใช่ของดีจึงต้องหักห้ามต้านทาน กัดกัน โดยวิธีการต่าง ๆ ผู้บำเพ็ญความดีจึงต้องได้ฝืนความยากความลำบาก มันก็ดมันขวางตลอดเวลาเรื่อยไป เราไม่ฝืนไม่ได้เพราะกิเลสมีแต่ลากลงถ้ายเดียว

คำว่ากิเลสคือความเศร้าหมองมืดตื้อภายในจิตใจ ตาใสเหมือนตาแมวก็ตามแต่ จิตใจนั้นมีตบอด หูจะฟังเสียงได้ถนัดชัดเจนนก็ตาม แต่ก็กลายเป็นคนหูหนวกตาบอดไปหมด เพราะกิเลสมันปิดมันบังไม่ให้รู้ตัว รู้ชั่ว ไม่ให้รู้บาปรู้บุญ คนเราจึงชอบทำไปตามอำนาจของกิเลส ผลที่ได้มาจึงเกิดเป็นความเดือดร้อนขึ้นมาโดยทั่วหน้ากัน เพราะขาดธรรมภายในใจ ถ้ามีธรรมภายในใจ เช่น เราเป็นนักศึกษาเราก็มีโครงการที่จะตั้งหน้าตั้งตาต่อการศึกษาเล่าเรียน และประพุดิตัวไปตามกฎระเบียบที่โรงเรียนสอนและบังคับไว้อย่างไรด้วยความถูกต้องดีงาม นักศึกษาที่มานั้นก็เป็นคนดีเป็นลำดับลำดับ วิชาความรู้ที่เรียนมามากน้อยก็เป็นผลเป็นประโยชน์

ถ้าไปมาแล้วเอาแต่โครงการมาพูดเฉย ๆ ว่ามาศึกษาเล่าเรียน แต่การปล่อยตัวปล่อยทุกว่าทุกวัน ไม่สำรวจระวังตัว ทำชั่วซ้ำลามกไปต่าง ๆ นานานอกจากหลักโครงการหรือวิชาการไป นี้เรียกว่าเป็นความเสียหายในเวลาเรามาศึกษาเล่าเรียน ยิ่งเป็นนักศึกษาซึ่งกำลังหนุ่มน้อยอยู่นี้ด้วยแล้ว ส่วนมากมักจะเหยียบตั้งแต่คันเร่งไปตามความอยากความทะเยอทะยาน ความฟุ้งเฟ้อเห่อเหิม ไม่คำนึงถึงวิชาความรู้และสมบัติผู้ดีของตัวเองบ้างเลย นักศึกษาจึงเสียไปเป็นจำนวนมากเพราะปล่อยเนื้อปล่อยตัว ไม่บังคับ ไม่ฝึกฝนตนเองแต่อย่างใดเลย

เมื่อเราต้องการเป็นนักศึกษาที่ดีมีอนาคตอันผ่องใส เราต้องตั้งหน้าตั้งตาฝึกฝนอบรมเรา ถึงยากลำบากก็ต้องทำ เพราะเป็นความดี เป็นทางที่ดี อันใดที่ทำงานแต่เป็นความชั่ว ให้ฝืนตัวเองอย่าพากันทำลงไป ยิ่งกำลังหนุ่มน้อยนี้เรียกว่าวัยไฟมาก ราคะตัณหานี้ตัวสำคัญมาก ทั้งหญิงทั้งชายมันเฝ้ารับกันได้อย่างง่ายดาย ไม่ต้องถามหาว่าชาติชั้นวรรณะใด ฐานะสูงต่ำประการใด กิเลสระหว่างหญิงกับชายนี้มันเฝ้ารับกันทันที ๆ อันนี้ออกหน้าออกตาตลอด จึงต้องมีธรรมเครื่องกำกับรักษาและบังคับตนไว้เสมอ

กาลนี้เป็นเวลาที่ควรศึกษาเล่าเรียน ประพุดิตัวประพุดิตัวให้ดี เราต้องบีบบังคับให้ประพุดิตตามกรอบแห่งศีลแห่งธรรมของเรา เราจะเป็นคนดีมีขอบเขต ถ้าเป็นผู้หญิงก็กุลสตรี จะสืบทอดมรดกอันดีงามของปู่ย่าตายายและเป็นคนดีต่อไป ยังเป็นคติตัวอย่างแก่คนรุ่นหลังอีกได้ไม่มีประมาณ นี่คือการฝึกฝนอบรมตน อย่าสนุกก่อนห้าม

อย่าขายก่อนซื้อ ความสุกก่อนห้าม ความขายก่อนซื้อนี่เป็นการทำลายตนทั้งปัจจุบัน และอนาคตหาคุณค่าไม่ได้

เช่น ผู้หญิงปล่อยเนื้อปล่อยตัว ซื้อง่ายขายคล่อง เขายังไม่ซอกก็แบให้เขา ๆ ด้วย ความคึกความคะนอง นี้เรียกว่าทำลายตัวเอง เสียศักดิ์ศรีติงามของกุลสตรี เวลาจะขาย คือเวลาจะแต่งการแต่งงานเป็นฝั่งเป็นฝาขึ้นมา ไม่มีใครเหลือบมอง เพราะขายจนหมด ราคาาราคา เน่าพะไปแล้วไม่มีใครเหลียวแล นี่การทำลายตนให้หมดคุณค่าลงไปเพราะ การปล่อยเนื้อปล่อยตัวอย่างนี้ เราต้องระมัดระวังเอาไว้เสมอ ให้รักษาคุณค่าของตัวเอง ไว้

ผู้ชายก็อย่าทะเล่อย่างเป็นคนตื้อตึง อย่าเป็นคนคึกคนคะนอง เป็นความเสียหาย สำหรับผู้ชายเหมือนกัน ผู้ชายดีใครก็ชมว่าดี ผู้หญิงดีใครก็ชมว่าดี มีฝั่งมีฝา อย่าเห็นว่าจะยได้ฉวยเอา พอได้ทำได้ทีแล้วก็ฉวยเอา ๆ นั้นเขาเรียกว่าวิชาลิง คว้ามับ ๆ ผู้ชาย คนนั้นก็เป็นผู้ชายที่เสียคน ไม่มีขอบเขตไม่มีวินัยรักษาตัวไว้บ้างเลย ทะเล่พรุ่งพรวด ไปหมดอย่างนี้ใช้ไม่ได้ จึงต้องมีขอบมีเขต

ถ้าสมมุติว่าผู้หญิงลืมตัว ผู้หญิงใจง่ายให้ท้าย ก็บอกไม่เอา ให้อ่างอย่างนี้เลยนะ ผู้หญิงให้ท้ายเรา เราบอกอย่าทะเล่อย่างนั้นเลย แกเป็นคนคนหนึ่ง ฉันทสงสารแก ให้รักษา คุณสมบัติของแกไว้ด้วยดี อย่ามาปล่อยให้เราเราไม่เอา เอาของคนชั่วอย่างนี้เราจะ กลายเป็นคนชั่วได้ เช่นไปเกี่ยวข้องกับหญิงชั่ว หญิงใจง่าย หญิงไม่มีราคาาราคา เปิด ตลอดเวลา สนทนกับใครเปิดให้ ๆ ผู้ชายที่ดีเขาจึงเกียจเขาไม่อยากดู

เพราะฉะนั้นเราเป็นผู้ชายที่ดี ผู้หญิงไหนที่เป็นประเภทนั้นมาให้ปิดทันที แล้วชี้ หน้าด้วยว่า ผู้หญิงคนนี้เลวยิ่งกว่าหมา ให้อ่างอย่างนั้นนะ หมาเขาไม่เห็นปล่อยเนื้อ ปล่อยตัวอย่างง่ายตายยิ่งกว่าหญิงเกเรประเภทนี้ พูดแล้วชี้หน้าไปเลย นี้เพื่อการสอน หญิงคนนั้นให้รู้เนื้อรู้ตัว หากจะเป็นมนุษย์ต่อไปก็รู้เนื้อรู้ตัว ไม่ซื้อง่ายขายคล่องเลย หมาไป นี่คือหลักเกณฑ์แห่งการปฏิบัติตัวในเวลาศึกษาเล่าเรียน

พ่อแม่เราส่งมาแต่ละคน ๆ เราต้องคิดถึงพ่อถึงแม่ของเรา พ่อแม่ของเราเลี้ยงดู เรา ตั้งแต่อยู่ในท้องก็เลี้ยงดูระมัดระวังในครรภ์เต็มเม็ดเต็มหน่วย ไม่ได้ปล่อยตัวง่าย ๆ เวลาตกคลอดออกมาก็บำรุงรักษาจนหมดเนื้อหมดตัว สมบัติเงินทองข้าวของมีมาก มีน้อยทุ่มให้ลูก ทั้งหญิงทั้งชายนั้นแล พอเข้าโรงร่ำโรงเรียนก็ส่งเข้าโรงร่ำโรงเรียน แล้ว ลั่นไปเท่าไรหมดไปเท่าไร พ่อแม่แทบเป็นแทบตาย หามาได้เจ้าของไม่ได้กินไม่ได้ใช้ ส่งเสียให้ลูก เป็นห่วงเป็นใยลูก ๆ เพราะความรักลูกนั้นแล เจ้าของยอมเป็นยอมตาย

นี่พ่อกับแม่พลีชีพให้ลูกตลอดมาอย่างนั้น ขอให้ลูกทุกคนระลึกถึงบุญถึงคุณ ของท่าน แล้วรู้เนื้อรู้ตัว อย่าปล่อยตัว ให้เดินตามโครงการที่พ่อแม่ไว้วางใจว่า ส่งลูกไป

ศึกษาเล่าเรียนที่นั่นที่นี่ เราก็ตั้งหน้าตั้งตาศึกษาเล่าเรียนให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย สมกับพ่อแม่ที่ส่งเสียเราทุกอย่าง การศึกษาเล่าเรียนจะต้องใช้เงินใช้ทองมากแต่ละคน ๆ เป็นเงินจำนวนเท่าไร เป็นเงินเป็นทองของพ่อแม่ทั้งนั้น ๆ ถูกพ่อแม่ที่ยากจนนั้นซิ ที่ลำบากลำบากเอามากที่สุด แต่ลูกก็เป็นลูกเกเร ครั้นไปเรียนหนังสือยังไม่ได้แต่งงาน ลูกไปตั้งท้องอยู่ในโรงเรียนในที่ศึกษาแล้ว นี่ขายหน้าพ่อแม่มากที่สุดทีเดียว อย่าพากันทำ

เราเป็นลูกมนุษย์ ถึงกาลถึงเขตถึงเวลาที่ยอมรับกันแล้วคือการแต่งงาน หากเป็นมาตั้งแต่ไหนแต่ไร ผู้ชายผู้หญิงไม่เคยอยู่ด้วยกันแหละ ก็ต้องมีครอบครัวเหย้าเรือนเป็นฝั่งเป็นฝา มีขอบมีเขต เป็นผิวเป็นเมียบันแล้วก็มีความรักซึ่งกันและกัน มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อกัน ไม่แบ่งปันจิตใจไปสู่หญิงอื่นชายอื่น ให้เป็นการเอาไฟมาเผาผิวเผาเมียบนเอง พ่อแม่ก็ต้องเป็นแบบนั้นอีก เวลาเป็นพ่อเป็นแม่ของเด็ก เด็กซึ่งเป็นลูกก็ต้องตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติตัวเอง

เครื่องแต่งเนื้อแต่งตัวนี้เหมือนกัน คนอื่นเขาได้อย่างไร ก็ต้องพยายามหาให้ได้ตามกฎตามเกณฑ์ของโรงเรียนหรือสถานที่ศึกษา พ่อแม่บางคนถึงติดหนี้ติดสินเขาพะรุงพะรัง เพราะหาเงินเพื่อส่งเสียลูกของตนนี้มีจำนวนมากนะ ไม่ใช่ นักศึกษาแต่ละคน ๆ นี้จะเป็นเศรษฐีมาด้วยกันทั้งนั้น คนทุกชั้นคนจนมีมาก พ่อแม่เป็นผู้รับภาระอันหนัก เราจึงต้องได้สำเหนียกศึกษาเรื่องราวของพ่อของแม่ ตั้งแต่เลี้ยงเรามาท่านยากขนาดไหน นั้นละจะมาเป็นกำลังใจให้เราไม่ปล่อยเนื้อปล่อยตัว และตั้งหน้าตั้งตาศึกษาเล่าเรียน

ได้ความรู้วิชามาแล้วกลับบ้านกลับเรือน พ่อแม่ดีอกดีใจยิ้มแย้มแจ่มใส สมความมุ่งมาดปรารถนาที่ส่งเข้าศึกษาเล่าเรียน เงินหมดไม่ทราบวาก็พันก็หมื่นก็แสนละนะ ดีไม่ดีเป็นล้าน เป็นล้าน ๆ แล้วลูกเฝ้าสนองพ่อแม่ด้วยความตั้งอกตั้งใจดี ศึกษาเล่าเรียนดี ปฏิบัติตนดี พ่อแม่ก็มีหน้ามีตา นั้นละให้ลูกหลานทั้งหลายจดจำคำเหล่านี้ไว้ ทั้งหญิงทั้งชายอย่าปล่อยเนื้อปล่อยตัว ผู้ชายก็อย่าทะเล้งพรึงพรวด อย่าเป็นคนดื้อด้าน คึกคะนองไม่เข้าท่า เสียศักดิ์ศรีของชาย ผู้ชายต้องมีหลักมีเกณฑ์ ผู้หญิงก็ต้องมีขอบเขต นี้ละการมีธรรมในใจอย่างนี้เป็นความสงบร่มเย็น มีความแน่นหนามั่นคง เป็นฝั่งเป็นฝาต่อตัวเองต่อไปตลอดกาล ขอให้ลูกหลานทั้งหลายนำธรรมนี้ไปปฏิบัติตน

คือการรักษาดตนให้เป็นคนดีตามจารีตประเพณี นี้เรียกว่าธรรม การปล่อยเนื้อปล่อยตัว เราไม่ใช่สัตว์เราเป็นมนุษย์ ปล่อยอย่างนั้นไปแล้วแล้วยิ่งกว่าสัตว์ นี้เป็นของสำคัญ จึงขอให้ลูกหลานทั้งหลายนำไปปฏิบัติตนเอง

ที่นี้ฝ่ายผู้ใหญ่ประชาชนทั่ว ๆ ไป เราซึ่งเป็นชาวพุทธก็เหมือนกัน ควรปฏิบัติตนเอง เข้มงวดกวดขันตนเองบ้าง อย่าปล่อยเนื้อปล่อยตัวไปเสียทุกสิ่งทุกอย่างจน

ธรรมไม่ปรากฏ คำว่าศาสนาพุทธไม่ปรากฏในหัวใจและกิริยามารยาทที่แสดงออกบ้างเลย นี่เสียศักดิ์ศรีแห่งชาวพุทธของเรา การไหว้พระสวดมนต์ เป็นสมบัติอันล้ำค่าเข้าสู่จิตใจของเราชาวพุทธ ควรจะระลึกถึงพระพุทธรูปเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ไว้ในใจเสมอ ไม่ว่าจะยืนจะเดินจะนั่งจะนอน ทำงานการใดอยู่ เรายังระลึกถึงธรรมนี้ได้เช่นเดียวกับเรา ระลึกคิดเรื่องของกิเลส คิดได้วันยังค่ำ เรามาคิดถึงธรรมเพื่อเป็นหลักใจของเรา เป็นที่พึ่งของใจ เราก็คิดได้เช่นเดียวกัน นี่สมชื่อสมนามว่าเราเป็นลูกชาวพุทธ ให้มีพุทธติดตัว มีขอบมีเขต

ถึงเวล่ำเวลาจะไหว้พระสวดมนต์ ได้มากได้น้อยก็ให้ทำตามกฎเกณฑ์ที่เรากำหนดเอาไว้ ให้มีกำหนดอย่างนี้จึงเรียกว่าไม่เป็นคนหลักลอย พอถึงเวลาไหว้พระตั้งหน้าตั้งตาไหว้พระ จากนั้นก็นั่งภาวนาทำความสงบใจด้วยบทธธรรม เช่น พุทโธ หรืออัมโม หรือสังโฆ เป็นคำบริกรรมภาวนาภายในใจ ใจเมื่อได้รับธรรมซึ่งเป็นเหมือนน้ำดับไฟเข้าสู่ใจด้วยคำบริกรรม พุทโธ หรืออัมโม ก็ตาม โดยความมีสติกำกับรักษาอย่าให้จิตส่ายแสไปสู่อารมณ์ต่าง ๆ ตั้งหน้าตั้งตาภาวนาบริกรรม พุทโธ ๆ เป็นต้น มีสติกำกับรักษาใจ ใจจะหุดตัวเข้ามา ๆ จากอารมณ์ที่เคยฟุ้งซ่านวุ่นวายแต่ก่อนมาสู่ความสงบ

เมื่อใจสงบอารมณ์เครื่องยุ่งกวนตัวเองแล้ว ใจจะสบาย ใจสบายไม่ได้เหมือนร่างกายสบาย เป็นของแปลกประหลาดอัศจรรย์มากสำหรับผู้ได้รับการอบรมทางด้านจิตใจ เพราะใจนี้เป็นสิ่งสำคัญมาก แต่โลกทั้งหลายไม่มองหรือมองไม่เห็น จะเป็นศาสนาใดก็ตาม ส่วนมากเป็นศาสนาไปทางด้านวัตถุ ทรมาณตนประเภทต่าง ๆ ไปเสียโดยไม่คำนึงถึงใจซึ่งเป็นตัวคึกคะนอง และเป็นตัวภัยแก่ตัวเองตลอดมา สำหรับพุทธศาสนาของเราชาวพุทธนี้ถูกต้องแม่นยำทุกอย่างเลย สอนให้อบรมใจให้มีความสงบเย็นใจด้วยการภาวนา

เพราะใจเป็นมหาเหตุก่อเรื่องก่อราวตลอดเวลา เมื่อมีธรรมเป็นเครื่องกำกับแล้วใจจะสงบเข้ามา เช่น เราภาวนา พุทโธ ๆ ใจจะสงบเย็นเข้ามา ๆ จนปรากฏเป็นของแปลกประหลาดและอัศจรรย์ขึ้นที่ใจของเรา แล้วสะดุดใจในทันทีทันใดที่ความสงบของใจได้ปรากฏขึ้นในเวลานั้น แล้วจะมีความอุตสาหะพยายาม ศรัทธาก็ฝังลึกในผลแห่งการภาวนาของตน การทำบุญให้ทาน การประพฤติตัวจะมีความเข้มแข็งมากขึ้นทุกด้านทุกทาง เมื่อมีหลักเกณฑ์คือใจมีความสงบเป็นหลักยึดของใจแล้ว ใจจะกระตือรือร้นในการบำเพ็ญจิตใจให้สว่างงามขึ้นเป็นลำดับ สว่างกระจ่างแจ้งขึ้นที่ใจของเรา

เวลานี้ใจมืดดำก็เพราะอำนาจของกิเลส ความโลภได้ไม่พอ ได้เท่าไรไม่พอ มีแต่ความอยากความทะเยอทะยาน นี่ก็คือกิเลสฉุดลากเราไปให้ได้รับความทุกข์ความเดือดร้อน ราคะตัณหาที่คือกิเลส ตัวพาให้คิดให้คะนอง ได้เท่าไรไม่พอ ๆ เหมือนไฟได้เชื้อนี้ละระคะตัณหาทำคนเสียได้มากที่สุดทีเดียว ถ้าไม่มีธรรมเป็นเครื่องกำกับรักษา ตัวเมียทะเลาะเบาะแว้ง แดกกระจัดกระจายจากกัน ก็เพราะความอยากได้ไม่พอ มีเมียหนึ่งแล้วอยากได้สองเมียสามเมีย มีผัวหนึ่งแล้วแอบหาสองผัวสามผัวทุกแห่งทุกหน เพราะระคะตัณหา มันกำเริบ โดยที่เจ้าของไม่สนใจระมัดระวังบีบบังคับหรือรักษามันไว้บ้างเลยก็ทำให้เราเสีย เสียไปมาก

เมียคนหนึ่งที่อยู่ร่วมกันเป็นเหมือนเศษคน ผู้หญิงที่ผ่านมาในสายตาเป็นเทวบุตรเทวดาขึ้นมา ๆ เมียที่นอนแนบอยู่ด้วยกันกลายเป็นเศษมนุษย์เศษหญิง เอ้า ผู้หญิงที่ตัวคึกตัวคะนองก็เห็นผัวของตัวเองเป็นเศษคนไป เห็นผู้ชายอื่นเป็นเทวบุตรเทวดาไป นั่นแหละคือไฟเผาโลกเผาที่หัวใจ ไปกว้านมาตามความรักชอบแล้วก็มาเผากันอย่างน้อยก็ทะเลาะกัน มากกว่านั้นแตกกระจัดกระจายจากกัน เพราะระคะตัณหา น้ำล้นฝั่งนี้เผาหัวใจ ได้ไม่พอ กินไม่อิ่มคือระคะตัณหา ท่านจึงให้มีธรรมภายในใจ

มีเมียคนหนึ่งแล้วตามหลักธรรมท่านแสดงไว้ว่าพอแล้ว ไม่จำเป็นกับหญิงใดชายใดนอกจากผัวคนเดียวเมียคนเดียวเท่านั้น นี่เป็นความถูกต้องตามหลักธรรม ท่านจึงสอนให้มีผัวเดียวเมียเดียว อย่าฟุ้งเฟ้อเห่อเหิม อย่าเป็นน้ำล้นฝั่ง แล้วก่อไฟก่อไฟมาเผา เราอย่าเข้าใจว่าเราไปมีเมียคนอื่นมาแล้วความสุขจะเพิ่มขึ้นแก่หัวใจเรา มันคือไฟคือไฟเผาไหม้เรานั้นแล แล้วยังเผาไหม้คนอื่น เช่น ภรรยาเป็นต้น เมียเป็นต้น เมียคึกคะนองก็เป็นแบบเดียวกัน เอาไฟมาเผากัน อย่าเข้าใจว่าไปหาความสุขตามกิเลส หลอกหลวงนั้นเลย มันไปหาพินหาไฟมาเผากัน นี่คือนอกไปจากหลักธรรมแล้วเป็นกิเลสไปเสียทั้งสิ้น

กิเลสต้องเอาไฟเผาสัตว์โลก เผาคนผู้ต่อต้านหาญทำ แต่ธรรมเป็นคนที่มีขอบมีเขต มีผัวเดียวเมียเดียวพอแล้วไม่ต้องยุ่งกับอะไร ผู้หญิงไหนในโลก ผู้ชายในโลกมีกี่ล้าน ๆ คนก็ไม่เห็นมีแปลกต่างกันอะไรกับเมียของเรากับผัวของเราคนนี้ มีเท่ากัน ทุกอย่างมีเพียงพอเท่ากันหมดจึงจะหามาแข่งกันไม่ได้ เช่นผู้หญิงก็มีอันเดียว แล้วจะไปหาผู้หญิงอื่นว่ามีสี่อันห้าอันมาแข่งเมียของเราได้ไม่ได้ ถ้าหากมันมีมากจริง ๆ แข่งได้แต่นี้ไม่เคยมี ผู้หญิงคนใดก็มีอันเดียว ๆ ผู้ชายก็มีอันเดียว ๆ มีเท่านั้น ก็โลกที่ประเทศเขตแดนที่ไหนก็มีอันเดียวเหมือนกันหมด เราจะตื่นบ้าไปอะไรนักหนาถ้าไม่ต้องการเอาไฟมาเผากันเท่านั้น นี่คือนอกไปจากหลักธรรมท่านสอนเน้นหนักลงจุดนี้

ให้รู้จักคุณค่าแห่งกามคุณ คำว่ากามคุณ กามเป็นคุณก็คือมีผิวเดียวเมียเดียว ไม่ต้องติดต่องัดไปหาอะไรอีกแล้ว กินจนกระทั่งวันตายก็ไม่หมดไม่สิ้น นี่ท่านเรียกว่า กามคุณ ถ้านอกเหนือไปจากนี้เป็นน้ำล้นฝั่งไปแล้วเป็นกามโทษ กามโทษมันเผาหัวใจของผู้ติดผู้ตั้นนั่นแหละ เราจึงต้องระมัดระวังด้วยศีลด้วยธรรม ให้ต่างคนต่างมีความแน่นหนามั่นคงในศีลธรรมข้อนี้ให้มาก ผิวเมียจะอยู่กันตาหลับสนิท ฟังเป็นฟังตายกันได้ มีความอบอุ่น เย็นใจสบายใจ

ลูกเต้าหลานเหลนเกิดขึ้นมาเห็นพ่อเห็นแม่มีความรักสนิท มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อกัน ลูกยิ้มแย้มแจ่มใส หมดทั้งครอบครัวของเรายิ้มแย้มแจ่มใส เพราะพ่อแม่เป็นแบบพิมพ์ที่ดีลูกก็ซึมซับ แล้วยังได้คิดตัวอย่างจากพ่อจากแม่ไปปฏิบัติตนต่อไปอีก ไม่มีสิ้นสุดเหมือนกัน นี่เรียกว่ามีธรรมครองใจ ผู้มีธรรมครองใจเป็นความสุข ผิวเดียวเมียเดียวเท่านั้นแหละพอแล้ว

คนทุกซัดคนจนมีล้นโลกสิ้นสงสารอยู่แล้ว ที่ไหนก็มี ไม่ใช่เรามีสามเมียสี่ผิวแล้วเราจะเป็นเศรษฐี อย่าไปเข้าใจผิดนะ เป็นเศรษฐีก็เศรษฐีไฟนั้นละมาเผาหัวใจเรา จะทุกซัดจะจนก็ช่างมัน ขอให้มีความตายใจอบอุ่นต่อกันในรากฐานอันใหญ่โตของเราคือผิวเมีย เป็นรากฐานสำคัญในครอบครัว ให้รักษารากฐานอันนี้เอาไว้แล้วจะเย็นใจทั่วหน้ากัน นี่คือศีลธรรม ขอให้พี่น้องทั้งหลายนำไปกำกับรักษา อย่าคึกอย่าคะนอง อย่าติดอย่าดีนไปตามอำนาจของกิเลสตัณหามันเป็นไฟลามทุ่ง เผาไปไม่หยุดไม่ถอยแหละ เผาไปไม่มีสิ้นมีสุดเลย ถ้าปล่อยตามอำนาจของกิเลสตัณหาแล้วตายทิ้งเปล่า ๆ นอกจากนั้นยังตกนรกหมกไหม้อีก

กาเมสุ มิจฉาจาร นี่แหละมันทำผิวเมียที่คึกที่คะนองให้ตกนรกหมกไหม้ แล้วหนักมากเสียด้วย ธรรมท่านแสดงไว้ในตำรา เราจึงไม่ควรจะติดจะดีนไปพินหาไฟมาเผาตัว ตั้งแต่ผิวเดียวเมียเดียวบางที่ก็ยังมีทะเลาะเบาะแว้ง ในลักษณะของล้นกับพินที่อยู่ด้วยกัน ล้นกับพินอยู่ด้วยกันก็มีกระทบกระเทือนกันบ้างเป็นธรรมดา แต่เพียงล้นกับพินกระทบกันไม่เสียหายอะไร นี่ผิวเมียทะเลาะกันด้วยความเห็นขัดแย้งกันเป็นบางอย่างนี้ มีได้เป็นได้ธรรมดา แต่อย่าให้ขัดแย้งกันแบบกามกิเลสกินไม่พอนี้เลย ถ้าเป็นอันนี้ไฟบรรลัยกัลป์สู้ไม่ได้ เผาแหลกหมดเลย ทะเลาะแบบนี้ทะเลาะแบบไฟเผาโลกไฟบรรลัยกัลป์ ตายแล้วตกนรกหมกไหม้ อย่าพากันรืออย่าพากันทำ นี่ท่านเรียกว่าให้บีบบังคับ บีบบังคับให้มีเท่านั้น อย่ายุ่งนอกจากนี้ไปเป็นไฟทั้งนั้น นี่ก็เรียกว่าเป็นผู้มีศีลมีธรรม

ประพศติปฏิบัติดีต่อกันแล้วเย็นใจสบายใจ ผิวจะไปนอกบ้านในบ้าน เมียจะไปทำงานทำการที่ไหน ผลรายได้มาเฉลี่ยเผื่อแม่เป็นอวัยวะเดียวกัน หัวถึงกันหมด ไม้รั้ว

ไหลแตกซึบไปไหนเหมือนคนมีหลายผ้าหลายเมีย หลายผ้าหลายเมีย ผ้านั้นก็มีปากเมียนี้ก็มีท้อง ทีนี้มันก็ไหลแตกซึบออกไป ๆ แล้วทำลายแตกกระจัดกระจาย ไม่มีความหมายอะไรเลย เศรษฐีที่มีเมียหลายคน เศรษฐีเมียมาก เศรษฐีผ้ามาก นี่คือไฟบรรลัยกัลป์เผาหัวใจ อย่าพากันฟังเพื่อห่อหิมห่อคะนองไปตาม เสียหายมากทีเดียว

เราเป็นชาวพุทธให้ฟังเสียงพระพุทธรูปเจ้า ให้ฟังเสียงอรรถเสียงธรรม ฟังเสียงครูเสียงอาจารย์ ศาสนาจะได้มีในตัวของเรา ศาสนามีในตัวของเราเราต้องมีขอบเขตปฏิบัติตนเข้มงวดกวดขันในทางที่ถูกต้องดีงาม อันใดไม่ดีฝ่าฝืนกัน เรียกว่ารบกันกับความไม่ดี เราไม่ทำตามความอยากความทะเยอทะยาน จะมีความทุกข์ลำบากบ้างก็ไม่เป็นไร เพราะรบกับข้าศึกคือความชั่ว เมื่อรบชนะแล้วต่อไปเราก็ไม่ต้องรบอะไรมากเป็นความเคยชินกับนิสัยของเราที่เคยฝึกอบรมตนมา แล้วก็มีความสุขสบาย ๆ

เหมือนดังพระที่ท่านตั้งใจปฏิบัติศีลธรรมด้วยความเป็นธรรมจริง ๆ ท่านระมัดระวังในศีลในธรรมของท่านตลอดมาตั้งแต่วันบวช ท่านไม่เคยปล่อยเนื้อปล่อยตัวโกโรโกโส ไปที่ไหนมีความมุ่งมั่นขันแข็งต่ออรรถต่อธรรมอยู่ตลอดเวลา ท่านก็มีหัวใจเย็น เย็น ๆ แล้วจากนั้นท่านก็ภาวนาของท่านไปตามเพศของพระ ท่านก็เป็นผู้ทรงไว้ซึ่งมรรคซึ่งผลภายในหัวใจ คนมีหัวใจเป็นธรรมต้องมีความสุข คนเอาความสุขจากธรรมนี้เป็นคนมีสง่าราศีมาก เป็นคนที่แน่นอนต่อคติความเป็นไปของตน เวลาปัจจุบันมีชีวิตอยู่เราก็มีความสุข ตายไปแล้วเราก็มีความสุข เพราะอำนาจแห่งศีลธรรมคุ้มครองรักษาเราให้เป็นคนดีมีความสุขต่อไป นี่ก็คือศีลธรรม

ถ้าเป็นเรื่องของกิเลส ไฟเผาโลก ๆ อยู่ในโลกนี้ก็เดือดร้อนวุ่นวาย สร้างแต่บาปแต่กรรมด้วยความคึกคะนอง ด้วยความพอกพองใจ ครั้นตายไปแล้วก็เผาลงในนรกไม่มีอะไรเหลือเลย มีแต่ความทุกข์ความทรมานอยู่ในแดนนรก เราเชื่อพระพุทธเจ้าหรือไม่เชื่อ ว่าบาปมี บุญมี นรกมี สวรรค์มี พรหมโลกมี นิพพานมี เปרטผีประเภทต่าง ๆ เทวบุตรเทวดามี นี่คือองค์ศาสดาที่รู้แจ้งแทงทะลุไปหมดแล้ว เห็นทุกแง่ทุกมุมทุกสัต์ทุกส่วนแล้วนำมาสอนโลกด้วยความรู้แจ้งเห็นจริง ไม่ได้มาโกหกโลก พระพุทธเจ้าแต่ละพระองค์ ๆ ไม่ได้เป็นศาสดาที่โกหกโลกเหมือนกิเลสที่มันโกหกตมตุ้นเราอยู่ตลอดเวลา มันต่างกัน นี่ท่านสอนไว้อย่างนี้

เราไม่เชื่อพระพุทธเจ้าผู้เลิศเลอ ผู้หูแจ่มตาสว่างเราจะไปเชื่อใคร เชื่อคนมีตบอดมันก็บอกว่าบาปไม่มี บุญไม่มี นรกไม่มี สวรรค์ไม่มี ตายแล้วสูญ นี่คือความมีตบอดของกิเลสที่ปิดหูปิดตาปิดหัวใจของโลกให้สิ้นหวัง ๆ ตั้งแต่ยังมีชีวิตอยู่ ตายแล้วก็จมเลย มันไม่สูญละลาย มันอุตริพุดด้วยความคึกคะนองของกิเลสลากไปถูไปเท่านั้น ความจริงจะสูญที่ไหน

ใจดวงนี้ไม่เคยตายตั้งแต่กับไหนดั้งแต่ปีใดมา เบื้องต้นเบื้องปลายของใจดวงนี้นับไม่ได้ มองไม่เห็น แต่มันก็พาเกิดพาทายตลอดเวลา เพราะมันไม่เคยตาย ใจแท้ ๆ ไม่เคยตาย แต่ร่างกายนี้มีได้ เวลาเกิดขึ้นมาก็เรียกว่าคนเกิดสัตว์เกิด เวลาหมดสภาพของมันแล้วเขาก็เรียกว่าคนตายสัตว์ตาย แต่ใจที่อยู่ในร่างของสัตว์ของบุคคลนั้นซิ มันออกจากนี้แล้วก็หาบาปหากรรมไป ถ้าผู้ทำบาปทำกรรมมากก็ไปจมลงในนรก สูญไหม ละในนรก ไปจมลงในนรก พ้นจากบาปจากกรรมมาแล้วก็มาสร้างบาปสร้างกรรม ตกอีก ๆ ใจดวงนี้ไม่เคยสูญ

ร่างกายไม่ได้ไปนรกไปสวรรค์ ใจเป็นผู้ไปนรกไปสวรรค์ เช่นมีความทุกข์ความเดือดร้อน หัวใจเป็นผู้รับเคราะห์รับกรรมทั้งหมด ร่างกายมันเจ็บมันปวด มันก็รู้ว่าเจ็บว่าปวด แต่ผู้รับเคราะห์จริง ๆ คือหัวใจของผู้เป็นเจ้าของ นี่ก็เหมือนกัน หัวใจเราซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบ เราจึงต้องทะนุถนอมบำรุงจิตใจของเราให้เข้าสู่รรณสูธรรม อย่าปล่อยเนื้อปล่อยตัว ให้กิเลสหลอกลวงว่าบาปไม่มี บุญไม่มี นรกไม่มี สวรรค์ไม่มี นี่คือพวกสัตว์เดรัจฉานยังสู้ไม่ได้ มนุษย์เหล่านี้ว่าไม่มีแล้ว ยิ่งกล้าทำบาปทำกรรมอย่างอาจหาญชาญชัยไม่สะทกสะท้าน ตายแล้วจมลงในนรก ๆ นี่คือไม่เชื่อท่านผู้รู้ผู้ฉลาดมีพระพุทธเจ้าเป็นสำคัญ

เราเป็นคนตาบอดต้องเชื่อคนตาดี คนตาดีจึงไปที่ไหนให้ไปตามคนตาดีแล้ว แคล้วคลาดปลอดภัย แต่คนตาบอดอดติบอดตีนั่นตกเหวดตกบ่อ เป็นอันตรายไม่มีสิ้นสุด จนกระทั่งตายด้วยความตาบอดของตนนั่นแล นี่คนใจบอดก็เหมือนกัน ไม่ยอมเชื่อศีลเชื่อธรรมเชื่อบาปเชื่อบุญ ทำตั้งแต่ความชอบใจของตนซึ่งเป็นเรื่องของกิเลสหลอกลวงตมตุนตลอดไป แล้วตายแล้วก็จม ๆ เวลาจมแล้วกิเลสไม่ได้ไปจมกับเรา มันไม่ได้ตกนรกหมกไหม้ได้รับความทุกข์ความทรมานกับเรา มันหลอกเราเฉย ๆ ให้เราเป็นผู้รับเคราะห์รับกรรมตามความโง่ของตน จึงขอให้ทุก ๆ ท่านได้กำหนดจดจำเอาไว้

เราเป็นลูกชาวพุทธเกิดมาพบพระพุทธศาสนา นับว่าเป็นวาสนาบารมีอย่างมาก คนที่เกิดมาพบพระพุทธศาสนาไม่สนใจเลยนี้มีมาก ประเภทที่เศษมนุษย์ ไม่ได้สนใจกับอรรถกถาธรรมตีขี้ประทัดใด ๆ เลยนั่นเรียกว่า เศษมนุษย์ในร่างแห่งมนุษย์นั้นแหละไม่ใช่ผู้ใด เราเป็นผู้เชื่อบุญเชื่อกรรมตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนไว้ เราเป็นมนุษย์สมบูรณ์แบบ แม้จะจนก็ตาม โง่ก็ตาม โง่ด้วยความมีธรรม จนด้วยความมีธรรม มีหลักมีเกณฑ์เป็นเครื่องประกันตนยิ่งกว่าความที่ว่าอดตนว่าฉลาด ลบบาปลบบุญ นรก สวรรค์ ว่าไม่มี แล้วสร้างตั้งแต่ความชั่ว จมลงในนรก ตัวนี้สำคัญมาก

ขอให้ทุกคนได้ตั้งใจประพฤติปฏิบัติ เพื่อกำจัดความชั่ว มันมีอยู่กับทุกคน เพราะกิเลสมักจะพาทำตั้งแต่ความชั่ว ความดีกิเลสไม่ยอมทำ อยากทำตั้งแต่ความชั่ว

ช้าลามก การเห็นการได้ยินเพื่อความเพลิดเพลินรื่นเริงบันเทิง อันเป็นทางความเสียหายเสียมากต่อมาก นี้ก็เลส ถ้าเป็นเรื่องของอรรถของธรรมแล้ว ต้องเสาะแสวงหาคุณงามความดี เช่น เวลาจะหลับจะนอนขอให้พากันไหว้พระสวดมนต์ ไม่ได้มากได้น้อยก็เอา ทำใจให้สงบเย็นดังที่หลวงตาอธิบายมาสักครู่นี้ นี่แหละบ่อแห่งความสุข บ่อแห่งความอัศจรรย์ อยู่ที่ใจของเรา เมื่อได้รับการอบรมแล้วใจจะแสดงความแปลกประหลาดอัศจรรย์ขึ้นมา เราจะเห็นว่าใจนี้แลเป็นผู้ครองธาตุครองชั้น

เดี๋ยวนี้เราไม่รู้นะ เราถือเอาร่างกายทั้งร่างว่าเป็นเราเป็นของเรา ก็มันรู้ไปหมดสรรพางค์ร่างกาย ประสาทส่วนต่าง ๆ เป็นเครื่องมือของใจนี้รู้ มันต้องรู้ไปหมด เช่น ตารู้ทางเห็น จมูกรู้ไปทางดมกลิ่น หูก็รู้ไปทางเสียง มันมีประสาทรับไปเป็นลำดับลำดับอันนี้ทางแพทย์ทางหมอเข้าใจได้ดี

ทางแพทย์นี้ถ้าหากว่าได้หมุนเข้ามาทางธรรมะจะเป็นประโยชน์มากมาย แต่นี้เรียนไปตามหลักวิชาแนวทางของความรู้ มีประสาทเป็นเครื่องมือ ประสาทส่วนต่าง ๆ นี้เป็นเครื่องมือของจิต จิตจะเป็นเจ้าของขาบขานไปหมด เช่น ตา หู จมูก ลิ้น กาย รับทราบทางรูป เสียง กลิ่น รส เครื่องสัมผัส อะไรมาสัมผัสรู้หมด ๆ คือมีประสาทความรู้ที่มีอยู่ภายในนั้น จิตเป็นเจ้าของ เมื่อร่างกายนี้หมดสภาพแล้วความรู้ก็ถอยตัวเข้ามาแล้วออก เรียกว่าตาย ร่างกายนี้แม้จะมีประสาทส่วนต่าง ๆ สมบูรณ์ คนมีเหตุตาดีกก็ตาม ไม่ได้ยินทั้งนั้น ไม่เห็นทั้งนั้น เพราะผู้รู้ผู้รับผิดชอบซึ่งเป็นเจ้าของนั้นออกไปแล้ว คนตายจึงไม่รู้ไม่เห็น เอาไฟเอาไฟเผาเท่าไรก็ไม่รู้ เพราะนักรู้คือเจ้าของได้แก่ใจนั้นออกไปจากร่างแล้ว เป็นอย่างนั้นนะ

นี่ละใจอันนี้สำคัญมาก ลึกลับมาก จะทดสอบหรือพิจารณาตามเห็นกันได้ด้วยจิตตภาวนา นักภาวนานั้นและจะเป็นผู้รู้วิถีจิต ทางเดินของจิต เกิดมาภพใดชาติใดได้มากน้อยเพียงไร นักภาวนาจะเป็นนักรู้ เพราะเดินตามทางของพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าทรงรู้มาก่อนเพราะดำเนินมาก่อน แล้วสอนวิธีการใดแล้วก็นำวิธีการนั้นมาปฏิบัติต่อตัวเอง มันก็ต้องรู้ต้องเห็นทางเดินมาของตน เช่นเกิดมาเวลานี้มาจากภพใดชาติใดมันตามรู้ตามเห็นของมันจนได้ นี่เรียกว่านักรู้ด้วยจิตตภาวนา

รู้ย้อนหลังก็ได้ ดีไม่ดีรู้อนาคตเข้าอีก นี่เรียกว่าการภาวนา ตามวิถีจิตของตนได้รู้ได้ ยิ่งภาวนามีจิตใจสงบมากน้อยเพียงไร เราจะเห็นเป็นแก่นเป็นสารขึ้นมาภายในผู้รู้นี้เด่นขึ้นทุกวัน ๆ อยู่ในร่างกายนี้เรารู้ได้ชัดเจนว่า จิตคือจิต ไม่ใช่ร่างกายเรา นี้ รู้ประจักษ์ตัวเองไม่ต้องไปถามใครเลย นี่การฝึกหัดอบรมภาวนาต้องรู้ต้องเห็นอย่างนี้

อย่างทางแพทย์สรีรศาสตร์ก็รู้ไปตามเรื่องตามราว แล้วก็ปฏิบัติไปตามแถวแนวของวิชานั้นเสีย ไม่ได้หมุนวิชาทางสรีรศาสตร์นี้เข้ามาในกฎแห่งอริยสัจ พิจารณา อนิจจัง

ทุกข์ อนาคตา อสุภะอสุภัง ให้เป็นเรื่องน่าเบื่อหน่ายน่าคลายกำหนดความยินดีอะไร
 อย่างนี้เป็นวิชาธรรม ทางแพทย์ไม่ได้เรียนมาทางนี้เสีย แพทย์กับคนธรรมดาจึงไม่ผิด
 แผลงจากกัน ความรู้ไปคนละทาง ๆ ดีไม่ดีแพทย์บางคนมีเมียดั่งทำคนก็มี นี่มัน
 เรียนสรีรศาสตร์อะไร เรียนสรีรศาสตร์มันเห็นทุกสิ่งทุกอย่างในร่างกายของคนตั้งแต่ผิว
 หนังเข้าไปถึงเนื้อ มันสกปรกโสรมยั้งใจ ถึงเอ็น ถึงกระดูก ตับ ไต ไส้ พุง อาหารใหม่
 อาหารเก่า

พวกหมอมจะเรียนรู้กันหมด แต่เวลาเห็นอิหฺนุนอกจากเมียดของตนไปแล้วคว้ามับ
 ๆ เร็วยิ่งกว่าลิง นั่นละคือหมอที่ไม่ได้สนใจกับธรรม สนใจแต่ความรู้ ความรู้เลยมาเป็น
 วิชาให้เยอหยิ่งจองหองพองตัว ไปที่ไหนโอ้อ่า ๆ ยิ่งเขาเรียกว่าคุณหมอ ๆ โถ จมูกโด่ง
 เสียงไปถึงไหน ลืมเมียดของตัวเอง ดีไม่ดีโรงพยาบาลต่าง ๆ เป็นที่ช่องสุ่มแห่งกามกิเลส
 ไม่มีผิวมีเมียด สวมได้สวมใส่กันไปเรื่อยมีเยอะนะ นี่เพราะอะไร เพราะมีแต่วิชาของ
 กิเลส ส่งเสริมให้คนหนาแน่นไปด้วยราคะตัณหา

ถ้าเรานำวิชาเหล่านี้ที่เราเรียนมาทางสรีรศาสตร์นี้เข้ามาเป็นกฎ อนิจจัง
 ทุกข์ อนาคตา อสุภะอสุภัง ตามธรรมที่ท่านสอนไว้ หมอนั้นและจะเป็นคนมีหลักเกณฑ์
 มากยิ่งกว่าคนอื่นใด เพราะหลักวิชานี้นำไปรักษาคนไข้ก็ได้ รักษาจิตใจของตนไม่ให้
 ว่างุ่นงุ่นมัว ไม่ให้ฟุ้งเพื่อเห่อเหิมก็ได้ ไม่ลืมนื้อลืมนตัว ถ้านำเข้ามาหาทางด้านธรรมะก็
 เป็นธรรมะไป ถ้าเป็นด้านโลกแล้วก็สั่งสมกิเลสมากมาย ดังที่พูดนี้ไม่ได้ตำหนิหมอคน
 ใด ๆ พูดตามหลักธรรมชาติเป็นอย่างนี้ เรียกว่าธรรม ธรรมพูดอย่างตรงไปตรงมา ผู้
 ดี-ดี เราไม่ได้ตำหนิทุกคนที่ว่าหมอ ๆ ไปมีเมียดทำคนหกคนไปหมด ไม่ใช่ ผู้มันมีอย่าง
 นั้นก็ต้องบอกว่ามี ผู้ไม่มีก็บอกว่าไม่มี หมอมีผิวได้ก็คน มีเมียดได้ก็คน เป็นไปได้ถ้าไม่มี
 ธรรมเป็นเครื่องกำกับ

ยิ่งเราเรียนวิชาทางสรีรศาสตร์นี้เข้าไปแล้ว เทียบกับทางอรรถธรรมเข้าไปโดย
 ลำดับ คนนั้นจะได้รับความสดสังเวช วิชาธรรมก็ได้ วิชาหมอก็ได้ ทำประโยชน์ให้แก่
 โลกด้วยความเมตตาสงสาร ไม่เห็นแก่ได้แก่ร้าย ไม่รีดไม่ไถ เวลานี้เรียนมามาก
 ต่อมากกลายเป็นวิชาชีพไปแล้ว เพราะไม่มีธรรมในใจ ถ้ามีธรรมในใจ หมอนั้นแหละ
 เป็นผู้มีความเมตตาสงสารมาก คนไข้คนไหนมา ๆ มีความเมตตาสงสาร หรือปฏิบัติ
 รักษาอย่างอะลุ่มอล่วยด้วยความเมตตา พอน้องก็น้อง พอพี่ก็พี่ พอหลานก็หลาน ดูแล
 รักษา

คนไข้พอก้าวเข้ามาหาหมอเห็นกิริยามารยาทของหมออันดีงามมีความเมตตา
 แล้ว ยานานนี้แหละขนานมารยาท หมอและพยาบาลปฏิบัติต่อคนไข้แล้วเข้าถึงคนไข้
 ก่อนแล้วก่อนยา มารยาทนี้เข้าถึงคนไข้ก่อนยา คือเข้าถึงใจ คนไข้มีความอบอุ่น ผาก

เป็นฝากตาย มีความอบอุ่น โรคหายไปโดยลำดับลำดับแล้ว หลังจากนั้นก็ค่อยวางยาลง ไป ๆ ยาที่เป็นขนานแรกสุดคือมารยาทระหว่างหมอกับคนไข้ พยาบาลกับคนไข้ รักษา กันด้วยมารยาทอันดีงาม ไม่เห็นแก่ได้แก่ร้าย ไม่เห็นแก่รีดไถ เห็นแก่เพื่อน มนุษย์ตาดำ ๆ ด้วยกันที่เขามาพึ่งเรา

เวลานี้คนไข้มาทุกคนไม่ว่าเศรษฐีภุมณี คนทุกซ์คนจน วิ่งเข้าหาหมอต้องไปพึ่ง หมอทั้งนั้น หมอจึงต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความเมตตาสงสารทั่วหน้ากัน เมื่อต่าง คนต่างมีความเมตตาสงสารแล้ว คนไข้ก็ยิ้มแย้มแจ่มใส กลับบ้านแล้วยังระลึกถึงบุญถึง คุณของหมอของพยาบาลอีกนะไม่ใช่ธรรมดา โรคหายไปแล้ว แต่จิตใจที่ระลึกถึงบุญถึง คุณกันนั้นไม่มีคำว่าหาย ระลึกตลอดเวลา นี้ละหมอดีมีเมตตา เพราะมีธรรมในใจ ถ้า หมอไม่ดีก็เลวอย่างว่า รีด ๆ ไถ ๆ ควรได้แง่ไหนเอา วิชามอเลยกลายเป็นวิชาหากิน ที่คล่องตัว เพราะคนที่เข้ามาหาหมอเป็นคนจนตรอกจนมุม

ส่วนมากมีแต่คนไข้ทั้งนั้นแหละวิ่งเข้าไปหาหมอ จะรีดจะไถเอาแบบไหนได้ทั้ง นั้น จะทำยังไงก็เขาจนตรอกแล้ว หมอจะเรียกเท่าไร ๆ ก็ได้ถ้าไม่มีธรรมในใจ ไม่มี เมตตาธรรม ถ้ามีธรรมแล้วถึงไหนถึงกัน คนทุกซ์คนจน มหาเศรษฐีรักษาเสมอหน้ากัน ไปหมดด้วยความเมตตาล้วน ๆ นี้เรียกว่าหมอที่ถูกต้องด้วยธรรม เพราะฉะนั้นขอ เตือนหมอทั้งหลายให้ปฏิบัติตนอย่างนี้ เป็นการถูกต้องสมกับเราเป็นลูกชาวพุทธ สัพเพ สตฺตา อันว่าสัตว์ทั้งหลายเป็นเพื่อนทุกซ์เกิดแก่เจ็บตายด้วยกันหมดทั้งนั้น แหละในโลกอันนี้ เมื่อมาพึ่งพาอาศัยกันก็ให้ปฏิบัติต่อกันสมกับเขามาพึ่งพาอาศัยเรา

คุณงามความดีที่เรารักษาคนไข้มีอันสงส์มากไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย คนนี้ต่อไป อู๊ย เกิดไปในภพใดชาติใดมีความสง่างาม เป็นเทวบุตรเทวดามีแต่ความสุข ๆ งาม ๆ ทั้ง นั้น หมอมีความเมตตา ครั้นมาเป็นมนุษย์นี้ก็ไม่จน หมอมีความเมตตา คนมีความ เมตตา ไปไหนเขารักชอบทั้งนั้น จึงขอให้พากันตั้งใจปฏิบัติ การกล่าวทั้งนี้หลงตาไม่ ได้ตำหนิติเตียนหมอดี หมอที่ชั่วมีก็ต้องบอกว่าชั่วก็มี ดีก็มี สอนให้รู้จักวิธีปฏิบัติเพื่อ เป็นคนที่ดี พยาบาลที่ดี หมอที่ดี คนไข้ก็รัก ถ้าหมอที่คนไข้เกลียดนั้นไปแล้วรีดไถเขา หน้าบึ้งหน้าเบี้ยวใส่เขา ถ้าเขาไม่มีเงินให้แล้วหน้าบึ้งใส่เขา ถ้าเป็นหลงตาบ้วนเอาฝ่า มือฟาดปากมันแล้วหนีเลยไม่รักษากับหมอคคนนั้น พยาบาลคนนั้น ให้พากันเข้าใจอย่าง นี้

วันนี้แสดงธรรมให้พี่น้องทั้งหลายรู้จักวิธีปฏิบัติตัวต่อพุทธศาสนา ให้รู้ว่าเรา เป็นลูกชาวพุทธ ให้มีหลักใจ ไปที่ไหนให้มีพุทธโธตติใจ ให้กลัวบาปกลัวกรรม ไม่กลัว บาปกลัวกรรมเขาเรียกสัตว์เดรัจฉาน คนมีธรรมในใจต้องกลัวบาปกลัวกรรมกลัวนรก เพราะเป็นสิ่งที่มาดั่งเดิมดั่งกับตั้งกัลป์ นรกไม่ได้มีมาวันนี้เมื่อวานนี้ละ มีมากี่กัปกี่

กลับแล้ว พระพุทธเจ้าตรัสรู้มาก็พระองค์ก็มาเห็นสิ่งเหล่านี้แล้ว ๆ นำมาสอนโลก เหมือนกันหมด ไม่มีพระพุทธเจ้าพระองค์ใดสอนแหวกแนวผิดกันไปอย่างนี้ไม่มี เพราะทรงรู้ทรงเห็นอย่างเดียวกัน เห็นบาปเห็นบุญ เห็นนรก สวรรค์ ตลอดเปรตผี ประเภทต่าง ๆ เทวบุตรเทวดา ทรงรู้ทรงเห็นเหมือนกันหมด จึงต้องสอนไว้เป็นแบบเดียวกัน

เราเป็นคนหูหนวกตาบอดให้เชื่อท่านผู้หูดีตาดีคือพระพุทธเจ้า แล้วปฏิบัติ ตะเกียกตะกายตน ยากลำบากในการสร้างความคิดจะเป็นอะไรไป สร้างความชั่วก็ยาก เหมือนกันแต่พอใจสร้างก็เหมือนไม่ยาก เวลาจะทำความดีหาว่ายาก เพราะกิเลสฉลาดไว้เสียว่ายาก ๆ หาเรื่องหาราวมาใส่ เราก็เลยไม่ได้สร้างความคิด ตายแล้วค่อย นิมนต์พระมา กุสลา ธมฺมา กุสลา ธมฺมา เกิดประโยชน์อะไรคนตายแล้ว เวลามีชีวิต อยู่ไม่สนใจจะปฏิบัติตัวเองให้เป็นคนดี ๆ เลย ตายแล้วค่อยนิมนต์พระมา กุสลา ธมฺมา นี้เหลวแหลกใช้ไม่ได้เลย ชาวพุทธเราอย่าทำอย่างนั้น ให้ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติตัวให้ ดี

ใจเป็นของไม่ตาย ใจเป็นผู้คอยรับบาปรับบุญจากเจ้าของอยู่เสมอ บาปเจ้าของ ทำเองจะเป็นวิบากกรรมติดแนบในหัวใจ บุญเป็นเจ้าของทำเองจะเป็นสมบัติของหัวใจ เรา ทั้งสองอย่างนี้มีอำนาจมาก ไม่มีสิ่งใดจะมาบีบบังคับได้เลย กรรมเหนือสัตว์โลก เราจึงต้องพยายามทำแต่กรรมดี กรรมชั่วให้แก้ไขตัดแปลงแล้วสลัดทิ้งออกไป ความทุกข์ความเดือดร้อนจะไม่ได้ติดตามเราต่อไป เราทำแต่ความดีไปเกิดที่ไหนมีแต่ ความดีพาไปเกิด มีความสุขความเจริญ เป็นสิริมงคลแก่หัวใจเราตลอดไป

หากว่าเรามีวาสนาบารมีที่อุตสาหะพยายามตะเกียกตะกาย ด้วยการสร้างความคิด ไม่หยุดไม่ถอยแล้ว ความหลุดพ้นจนกระทั่งถึงนิพพาน ใครจะเหนือผู้สร้างคุณงาม ความดี ไม่มีใครที่ว่าทำบาปทำกรรมอย่างโชกโชนแล้ว ตายแล้วไปสวรรค์นิพพาน ไม่เคยมี ผู้ที่ทำคุณงามความดีนั้นแลไปสวรรค์นิพพาน ได้รับความสุขความเจริญ คือคน สร้างความดีทั้งนั้น

วันนี้การแสดงธรรมก็เห็นว่าสมควรแก่เวลาและกำลังวังชา ขอความสวัสดี จงมีแก่บรรดาพี่น้องทั้งหลายโดยทั่วกันเทอญ